

Medborgarinitiativets titel

Tillåt jakt på vitkindad gås

Datering av initiativet

8.5.2020

Initiativets form

Förslag om att lagberedning ska inledas

Innehållet i initiativet

Vi undertecknade kräver att jord- och skogsbruksministeriet bereder de lagändringar som behövs för att en begränsad jakt på vitkindad gås ska kunna integreras i bekämpningen av de olägenheter som gäss orsakar odlingar och grönområden.

Motiveringar

Vitkindad gås (*Branta leucopsis*) är en livskraftig art i Finland. Vid sin hösttaxering 2019 iakttog Birdlife Finland 7—8.9.2019 sammanlagt cirka 33 700 vitkindade gäss. Jämfört med 2018 års taxering hade höstbeståndet ökat med cirka + 13 procent. Enligt hösttaxeringarna har beståndet av vitkindade gäss mer än fördubblats under de senaste tio åren.

Vitkindad gås nämns i bilaga I till EU:s fågeldirektiv (2009/147/EG), varvid artikel 4 i direktivet förpliktar till att särskilda åtgärder för bevarande av deras livsmiljö ska vidtas för att säkerställa deras överlevnad och fortplantning inom det område där de förekommer.

I samma artikel fastställs dock att man i detta sammanhang ska ta hänsyn till arter som anses som sällsynta på grund av att populationerna är små eller den lokala utbredningen begränsad, som är utrotningshotade eller som är känsliga för vissa förändringar i livsmiljön. Artikeln förpliktar också till att ta hänsyn till tendenser och variationer i populationsnivåerna.

Direktivet föreskriver också följande: ”På grund av deras höga populationsnivå, geografiska spridning och reproduktionstakt inom gemenskapen som helhet får vissa arter jagas; detta utgör en acceptabel exploatering. Där vissa begränsningar införs och respekteras måste sådan jakt vara förenlig med att populationerna av dessa arter bibehålls på en tillfredsställande nivå.”

Ännu striktare ramar än fågeldirektivet fastställs av den så kallade Bernkonventionen, det vill säga konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö och förordningen om sättande i kraft av konventionen (29/1986). Vitkindad gås nämns i bilaga II till konventionen, varvid alla former av avsiktlig fångst, kvarhållande i fångenskap och avsiktligt dödande av arten är förbjudet i enlighet med artikel 6 i konventionen.

Även om man i Finland har velat tolka listningen av vitkindad gås i bilaga II till Bernkonventionen som ett absolut hinder för att tillåta jakt på arten, stämmer detta påstående inte helt och hållet i ljuset av konventionen.

I artikel 9 första stycket i samma konvention anges följande:

Varje avtalsslutande part kan göra undantag från bestämmelserna i artiklarna 4, 5, 6 och 7 samt från förbudet att använda de metoder som anges i artikel 8, under förutsättning att det ej finns någon annan tillfredsställande lösning samt att den berörda populationens fortbestånd ej ogynnsamt påverkas av undantaget. Undantag är tillåtna i följande fall:

- för att skydda vilda djur och växter,
- för att hindra allvarlig skada på gröda, boskap, skog, fiske, vatten samt annan egendom,
- med hänsyn till allmänhetens hälsa och säkerhet, luftsäkerheten eller andra övergripande allmänna intressen,
- för forskning och utbildning, återinplantering, återinförande samt nödvändig uppfödning,
- för att under sträng övervakning och med urskiljning i begränsad utsträckning tillåta fångst, kvarhållande i fångenskap eller annat varsamt utnyttjande av ett mindre antal av vissa djur och växter.

Trots försök att fördriva gässen betalade närings-, trafik- och miljöcentralerna enligt den senast publicerade statistiken cirka 1,1 miljoner euro i ersättningar till jordbrukare 2018 för skador förorsakade av vitkindade gäss. I dessa ersättningar ingår inte den olägenhet som gäss orsakar parker och andra grönområden. Det går således att påvisa att trots försöken att fördriva gässen har man inte hittat en tillfredsställande lösning för att eliminera de allvarliga skador som gässen orsakar odling och annan egendom (grönområden), och det skulle inte påverka populationens fortbestånd ogynnsamt att tillåta begränsad jakt i Finland.

Populationens utveckling motiverar inte ett särskilt skydd, utan den tål redan en begränsad jakt. I Estland och Sverige, som också har undertecknat Bernkonventionen, är jakt på vitkindad gås tillåten på åkrar för att förebygga skördeskador. I begränsad utsträckning har jakt också bedrivits i parker och till exempel på golfbanor. Samma åtgärder kunde vidtas i Finland.

På 1960-talet jagades vitkindad gås tills arten var nära att dö ut, men genom skyddsåtgärder har den blivit livskraftig och framgångsrik, till och med till den grad att det är motiverat att tillåta jakt för att förebygga de olägenheter den orsakar. Eftersom vitkindad gås orsakar allvarlig skada på grödor och annan egendom bör begränsad jakt på arten tillåtas så snart som möjligt som ett led i förebyggandet av de skador som fåglarna orsakar.

Ansvarspersoner

Jukka Kirjavainen, Vanda

Niko Salokoski, Hyvinge

Olli Kolkka, Kouvola

Tommi Räty, Varkaus

Marko Paloniemi, Kempele